

MESLEK YÜKSEKOKULLARINDAKİ DIŞ TİCARET BÖLÜMLERİNİN MESLEKİ YETERLİLİK DÜZEYLERİ ÇERÇEVESİNDE MÜFREDAT İÇERİĞİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ¹

COMPARATIVE ANALYSIS OF CURRICULUM LEVEL OF FOREIGN TRADE DEPARTMENTS IN VOCATIONAL SCHOOLS ON CURRENT COMPETENCY LEVELS

Öğr.Gör. Hasan HAKSES

Selçuk Üniversitesi, Konya/Türkiye

Öğr.Gör. Mehmet BÜYÜKÇİÇEK

Selçuk Üniversitesi, Konya/Türkiye

Öğr.Gör. Servet SAY

Selçuk Üniversitesi, Konya/Türkiye

Article Type : Review Article / İnceleme Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.988>

Reference : Haksess, H.; Büyükcicek, M. & Say, S. (2018). "Meslek Yüksekokullarındaki Dış Ticaret Bölümlerinin Mesleki Yeterlilik Düzeyleri Çerçevesinde Müfredat İçeriğinin Karşılaştırmalı Analizi", International Social Sciences Studies Journal, 4(25): 5318-5324

ÖZ

Makro ekonomik göstergelerden olan büyüme verilerini besleyen en önemli kalemlerden biri de üretimdir. Konjonktürel ihtiyaçlar dikkate alınarak yapılan yatırımlar ve üretim süreçlerinin iyileştirilmesi, kapasite artırımı, gerekli yetişmiş insan gücü gibi kaynaklar bu alandaki girdileri oluşturmaktadır. Ülkemizde üretilen mal ve hizmetlerin uluslararası pazarlara ulaştırılmasını sağlayan dış ticaret firmalarının rekabet edebilirliğinin artırılmasında yetişmiş insan gücünün önemli bir payı vardır. Sektörün ihtiyaç duyduğu ara eleman teminini sağlayan Meslek Yüksekokulları da dönemsel gelişmeleri yakından takip ederek öğrencilerin yeterliliklerinin artırılmasına yönelik gerekli görülen sürekli değişimle birlikte gelişmeyi hedeflemektedir. Bu amaçla meslek yüksekokullarının dış ticaret bölümlerindeki müfredat içerikleri, mesleki yeterlilik kurumunun belirlemiş olduğu yeterlilik kriterleri çerçevesinde incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Yeterlilik, Dış Ticaret, Müfredat, Karşılaştırmalı Analiz.

ABSTRACT

One of the most important items that feeds growth data from macroeconomic indicators is production. Investments made by considering cyclical needs and improvement of production processes, capacity increase and qualified manpower constitute the inputs in this field. The manpower trained in increasing the competitiveness of the foreign trade companies that provide the goods and services produced in our country to the international markets has an important share. Vocational High Schools, which provide intermediate element procurement needed by the sector, aim to develop closely together with the continuous change which is necessary for increasing the students' competencies by closely following the periodical developments. For this purpose, the content of the curriculum in the foreign trade departments of vocational schools will be examined within the framework of the qualification criteria determined by the professional qualification institution.

Keywords: Vocational Qualification, Foreign Trade, Curriculum, Comparative Analysis.

¹ Bu çalışma, Al Farabi 3. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi'nde sunulan bildirinin genişletilmiş halidir.

1. GİRİŞ

Mesleki Yeterlilik Kurumu 2007 yılından beri kalite standartlarını sağlamak ve verimliliğin sürekli hale getirilmesi amaçlarını güderek alt sektör gruplarında yeterlilik standartlarını belirlemektedir. Raporlar çerçevesinde eğitim faaliyetleri yürüten kuruluşlar, sektörün ihtiyacı olan nitelikli eleman teminini sağlamaya çalışmaktadır. Dış ticaret alanında nitelikli personel için gerekli yeterliliklerin belirlendiği 'Dış Ticaret Elemanı Seviye 4' başlıklı çalışma Temmuz 2017 tarihinde Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yayınlanmıştır (MYK, 2017).

Önlisans seviyesinde dış ticaret eğitimi veren Meslek Yüksekokulları, uluslararası ticarete katılan firmaların personel ihtiyacını karşılamak için ara eleman temininde önemli bir konumdadır. 2018 yılı verilerine göre 89 farklı üniversitede, 137 farklı meslek yüksekokulunda önlisans düzeyinde dış ticaret bölümü eğitim-öğretim faaliyeti yürütmektedir. 2018 yılı yerleştirme sonuçlarına göre ise başarı sırasında ilk 20'de 19 tane özel üniversitenin yer aldığı görülmektedir (ÖSYM, 2018).

Çalışmada Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından hazırlanan dış ticaret elemanının nitelikleri konusu incelendikten sonra, 2018 yılında en başarılı öğrencilerin tercih ettiği ilk 5 üniversitenin dış ticaret bölüm müfredatları analiz edilecektir. Temel yeterlilikler çerçevesinde müfredat içeriklerinin karşılaştırmalı değerlendirilmesi sonuç bölümünde yer alacaktır.

2. DIŞ TİCARETTE ULUSAL MESLEKİ YETERLİLİK

Uluslararası ticarete katılan firmaların yurtiçi yürütülen ticari faaliyetlerden farkları arasında uluslararası standartlarda işlemlerin yerine getirilmesi yer almaktadır. Ulus aşırı yürütülen ticari faaliyette pazar araştırması, müşteriye ulaşma, satış ve satış yönetimi süreçleri alanında uzman personeller tarafından belirli prosedürler ışığında gerçekleştirilmektedir. Bu prosedürlerin ödeme, yükleme ve teslim şekilleri açısından detaylı alt başlıklara ayrılması personellerin mesleki yeterlilikleri yerine getirebilmesinin bir kıstasını oluşturmaktadır.

Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından Temmuz 2017'de hazırlanan 'Dış Ticaret Elemanı Seviye 4' başlıklı çalışma, dış ticaret alanındaki mesleki yeterlilik tanımlanması ve bu alandaki personellerin niteliklerinin belirlenmesi amaç edinmiştir. Yeterliliğin taslak çalışması 176 farklı kurum/kuruluş, üniversite, özel sektör temsilcileri ile paylaşılmış, 11 farklı kurum/kuruluş/kişi çalışmaya görüş bildirerek katkıda bulunmuşlardır (MYK, 2017).

Meslek Yeterlilik Kurumu'nun hazırladığı yeterlilik eğitimi açısından tavsiye ettiği, dış ticaret elemanının edinmesi gereken; Dış ticaretin genel yapısı, ihracat ve ithalat süreçleri hakkındaki temel yeterlilikler aşağıda tabloleştirilmiştir.

Tablo 1: MYK tarafından hazırlanan dış ticarete temel mesleki yeterlilik

Dış Ticaretin Genel Yapısı ve Süreci	İhracat ve İthalatın Genel Yapısı	İhracat ve İthalat Süreçleri
Dahilde İşleme Rejimi	Gümrük Mevzuatı Ve Uygulamaları	İhracat İş Akışı
Dış Ticaret Muhasebe İşlemleri	İhracat Çeşitleri	İhracat Teşvikleri
Dış Ticaret Terimleri	İhracat Hesabının Kapatılması	İhracat Teşvikleri Kapsamında Devlet Destekleri
Dış Ticaretin Finansmanı	İhracata İlişkin Kurumlar ve Fonksiyonları	İhracat Uygulamaları ve Prosedürleri
Dış Ticarete İş Planı Geliştirme	İhracatı Yasak Olan Ürünler	İhracat Yapılacak Ülkeye Göre İşlemler
Dış Ticarete Kalite, Çevre, Güvenlik	İthalat Çeşitleri	İhracatta Fiyatlandırma Stratejileri
Dış Ticarete Kullanılan Belgeler	İthalat Uygulamaları Ve Prosedürleri	İhracatta Gümrük Uygulamaları
Dış Ticarete Kullanılan Temel Kavramlar	İthalatta Gümrük Uygulamaları	İhracatta Kullanılan Belgeler
Dış Ticarete Kullanılan Teslim Şekilleri	İthalatta Kullanılan Belgeler	İthalat İş Akışı
Dış Ticarete Nakliye Ve Sigorta İşlemleri	Serbest Bölgeler	İthalatta Maliyet/ Vergi Hesaplama Yöntemleri
Dış Ticarete Ödeme Yöntemleri	Uluslararası Pazarlama Teknikleri	
Dış Ticarete Yazışma Teknikleri		
Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Dış Ticaret		

Dış ticaret alanında temel mesleki yeterlilik eğitimlerinin içermesi gereken konular 3 ana başlık altında toplanmıştır. Bunlar; Dış ticaretin genel yapısı, ihracat ve ithalatın genel yapısı ve süreçleridir.

Dış ticaretin genel yapısı başlığında; dış ticarete temel kavramlar, terimler, kullanılan belgeler, ödeme ve teslim şekilleri ile dahilde işleme rejimleri, iş finansmanı, iş planı geliştirme ve yazışma teknikleri incelenmektedir.

İhracat ve ithalatın genel yapısı başlığında ise; ihracat ve ithalat çeşitleri, uygulanan prosedürler, gümrük mevzuatı, ihracatı yasak olan ürünler ile uluslararası pazarlama teknikleri ve serbest bölgenin genel yapısından bahsedilmektedir.

Son olarak üçüncü başlıkta ise ihracat ve ithalat sürecinde; iş akışı, maliyet, vergi hesaplama ve fiyatlandırma aşamaları ile teşvikler incelenmektedir.

3. MÜFREDAT İÇERİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Önlisans seviyesinde dış ticaret eğitimi veren Meslek Yüksekokulları, uluslararası ticarete katılan firmaların personel ihtiyacını karşılamak için ara eleman temininde önemli bir konumdadır. 2018 yılı verilerine göre 89 farklı üniversitede, 137 farklı meslek yüksekokulunda önlisans düzeyinde dış ticaret bölümü eğitim-öğretim faaliyeti yürütmektedir. 2018 yılı yerleştirme sonuçlarına göre ise başarı sırasında ilk 20’de 19 tane özel üniversitenin yer aldığı görülmektedir (ÖSYM, 2018).

Çalışma kapsamında ele alınan ölçekte 2018 yılı verilerine göre başarı sıralamasında en başarılı öğrencilerin tercih ettiği ilk 5 üniversitenin dış ticaret bölümlerindeki müfredat içerikleri yer almaktadır. İlk beşte yer alan üniversiteler sırasıyla; İstanbul Bilgi Üniversitesi, Okan Üniversitesi, İzmir Ekonomi Üniversitesi, İstanbul Ayyansaray Üniversitesi ve İstanbul Aydın Üniversitesi’dir.

Literatürde müfredat içerikleri çalışmalarında genelde kullanılan ders sınıflandırmalarına benzer şekilde Allahverdi ve Karaer (2018), muhasebe eğitimindeki mesleki yeterlilik düzeylerini inceledikleri çalışmalarında müfredatı; genel beceri, mesleki beceri, işletme bilgisi ve mesleki etik başlıklarında sınıflandırmışlardır.

Çalışmada dış ticaret bölümlerinin müfredat içeriklerinin sınıflandırılmasında mesleki becerileri içeren dersler, yönetsel becerileri geliştiren dersler, genel bilgi becerileri içeren dersler, uygulama ve mesleki etik çerçevesinde değerlendirme yapılacaktır. Ayrıca seçmeli derslerin alan içi ve dışı olarak sınıflandıran üniversiteler de alt başlıklarda incelenecektir.

3.1. İstanbul Bilgi Üniversitesi Dış Ticaret Bölüm Müfredatı

Mesleki Yeterlilik Kurumu’nun belirlemiş olduğu temel yeterlilik için dış ticaretin genel yapısı ve ihracat-ithalat süreçlerinin aktarıldığı dersler mesleki başlığında tablolaştırılmıştır. Yönetimsel gelişimi destekleyen dersler ise; proje ve satış yönetimi öncülünde işletme iletişimi ve hizmet pazarlaması dersleri olarak sınıflandırılmıştır.

Bu kapsamda müfredat içeriğinin dış ticaret alanında temel yeterlilik dersleri yönetsel becerilerin geliştirilmesi derslerine göre daha az olduğu Tablo 2’de görülmektedir.

Tablo 2: İstanbul Bilgi Üniversitesi Dış Ticaret Müfredatı

Mesleki	Yönetimsel	Genel
İhracat ve İthalat Yönetimi Mesleki Gelişim International Finance E-Ticaret	Satış Yönetimi İletişimi Hizmet Pazarlaması Proje Yönetimi	Ekonomiye Giriş I - II İşletmeye Giriş Pazarlamaya Giriş Sayısal Metodlara Giriş Muhasebeye Giriş Hukukun Genel Prensipleri Akademik Beceri Odaklı İngilizce I - II Türk Devrim Tarihi I - II Türk Dili I - II İstatistik
Etik	Seçmeli	Uygulama
İş Etiği	Ortak Havuz (474 ders)	Staj

Seçmeli dersler başlığında ise çok geniş bir yelpazede alan içi-dışı olmak üzere toplam 474 farklı ders seçeneği öğrencilere sunulmaktadır. Bir başka değerlendirmeye alınacak kısım ise teorik çerçevede alınan derslerin pratiğe aktarılacağı uygulama aşaması olan staj sürecidir. Müfredatta staj, son dönem dersler arasında yer almaktadır. Birinci sınıfta genel bilgiler içeren derslerin ağırlıkta olduğu kişisel ve mesleki derslerin ikinci sınıfta ağırlıkta olduğunu söylemek mümkündür.

3.2. Okan Üniversitesi Dış Ticaret Bölüm Müfredatı

Okan üniversitesinin müfredatı Tablo 3'te yer almaktadır. Mesleki dersler genel hatlarıyla dış ticaretin temel bilgilerini kapsayan bir formatta hazırlandığı görülmektedir. Genel dersler 4 yarıyıla dağıtılarak birinci sınıfta ağırlık oluşması da bu müfredat çalışmasının orijinalliğini oluşturmaktadır.

Tablo 3: Okan Üniversitesi Dış Ticaret Müfredatı

Mesleki	Yönetimsel	Genel
Uluslararası Ticarete Giriş Uluslararası Ticaret İthalat ve İhracat Uygulamaları Gümrük İşlem ve Uygulamaları E-Ticaret	İşletme Stratejileri Örgütsel Davranış	Genel İktisat Matematik Finansın Temelleri Finansal Muhasebe Lojistiğin Temelleri Temel İngilizce I -II Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I - II Uluslararası Ticari Örgütler ve AB Türk Dili I - II
Seçmeli		Uygulama
Bölüm içi	Genel Havuz	
Dış Ticarete Kullanılan Belgeler Dış Ticaret Finansmanı Gümrük Mevzuatı	Girişimcilik Güzel Sanatlar I - II İletişim Depolama Yönetimi Satınalma Teknikleri ve Sözleşme Yönetimi Taşımacılık ve Filo Yönetimi Uluslararası Taşımacılık Yönetimi Stok ve Envanter Yönetimi İşletme Kararlarının Alınması Uluslararası Pazarlama Tedarik Zinciri Yönetimi Kariyer ve Yaşam	Mezuniyet Projesi

Öte yandan seçmeli dersler ikinci sınıfta bölüm içi ve genel havuz olarak öğrencilere sunulmaktadır. Genel havuzda öğrencilerin bireysel becerilerini geliştirebilmeleri ve lisans programlarında sunulan dersleri içerdiği görülmektedir.

3.3. İzmir Ekonomi Üniversitesi Dış Ticaret Bölüm Müfredatı

İzmir Ekonomi Üniversitesi'nin dış ticaret bölümünde mesleki kategorideki derslerin, Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun belirlediği standartlar doğrultusunda olduğu Tablo 4'te görülmektedir. Ayrıca temel düzey bilgilerin ötesinde Tarımsal Ürünlerin İhracatı dersi de alanda spesifik bir dersin işlendiğini ortaya koymaktadır.

Yönetimsel başlığında mesleki gelişim etkinlikleri dersi de öğrencilere aktif bir şekilde dış ticaret hayatına atılmaları için okul döneminde pratik sağlamayı hedeflemektedir.

Tablo 4: İzmir Ekonomi Üniversitesi Dış Ticaret Müfredatı

Mesleki	Yönetimsel	Genel
Dış Ticarete Temel Kavramlar Dış Ticarete Belgeler, Ödeme Şekilleri, Incoterms Gümrük İşlemleri Tarımsal Ürünlerin İhracatı Dış Ticarete Tutundurma	Mesleki Gelişim Etkinlikleri I -II	İngilizce I – II Akademik ve Sosyal Oryantasyon Mikro Ekonomi İşletme I - II Genel Muhasebe I - II Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I - II

E-Ticaret Uygulamaları İhracatta Planlamanın Temel Unsurları Dış Ticarete Pazarlama Araştırmaları	Türk Dili I - II Makro Ekonomi Lojistik ve Perakende Yönetimi Dış Ticaret ve Hizmet Sektörü
Seçmeli	Uygulama
Dış Ticarete Paket Programlar Dış Ticarete Pazarlama Teknikleri Dış Ticaret Mevzuatı Uluslararası Ticari Çevreler Uluslararası Satışlar ve Görüşmeler Dış Ticarete Standardizasyon Uluslararası Pazarlama Toplam Kalite Yönetimi Koçluk, Liderlik ve Kariyer Yönetimi Tüketici Davranışı Dış Ticaret İşlemleri Finansal Yönetim Temel Fotoğrafçılık Temel İletişim Bilgileri Kurumsal İletişim Haber Yazımı Atölyesi	Staj (4 hafta) 1. SINIF Staj (4 hafta) 2. SINIF

Seçmeli dersler havuzunda bireysel yeteneklerin geliştirilmesi ve alan içi uzmanlık dersleri de yer almaktadır. Müfredat incelemesinde teorik bilgilerin uygulamaya aktarıldığı staj dönemi de ikiye ayrılmıştır. Birinci ve ikinci sınıfların sonunda 4 haftalık zaman diliminde öğrencilerin staj yapmaları iş hayatına atıldıklarında kolaylık sağlayacağını da söylemek mümkündür.

3.4. İstanbul Ayyansaray Üniversitesi Dış Ticaret Bölüm Müfredatı

Mesleki beceri gerektiren derslerin temel düzeyde tutulduğu İstanbul Ayyansaray Üniversitesi'nin müfredatı Tablo 5'te yer almaktadır. Birinci sınıfta öğrencilerin akademik hayata başlamalarını kolaylaştırmak amacıyla konulan Akademik ve Sosyal Oryantasyon dersi diğer müfredatlara göre farklılık oluşturmaktadır.

Tablo 5: İstanbul Ayyansaray Üniversitesi Dış Ticaret Müfredatı

Mesleki	Genel
Dış Ticaret İşlemleri Dış Ticaret İşlemleri Muhasebesi Gümrük İşlemleri	Genel Muhasebe Mikro Ekonomi Pazarlama İlkeleri Temel Matematik Temel İşletme Akademik ve Sosyal Oryantasyon Makro Ekonomi Uluslararası İktisat Lojistik İngilizce Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Türk Dili
Uygulama	
Bitirme Projesi Staj	
Seçmeli	
Alan içi	Alan dışı
Uluslararası Finansman Banka ve Sigorta Muhasebesi Hava Ulaştırma Mevzuatı ve Sigorta İcra ve İflas Hukuku Bilgisi Avukatlık ve Noterlik Hukuku Bilgisi İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Maliyet Muhasebesi Sigorta Branşları ve Teknikleri Vergi Muhasebesi	İletişim Becerileri Türkiye Turizm Coğrafyası Ekoloji ve Gıda Renk Bilgisi Sosyal Sorumluluk Projesi Bilimsel Araştırma Yöntemleri Günümüzde Tasarım Kültürü Herkes İçin Tasarım Fotoğraflar Ve Kent Kültürü İş Sağlığı ve Güvenliği

Yazışma ve Dosyalama Teknikleri	Girişimcilik Yeni Medya Okur Yazarlığı Araştırma Yöntemleri Finansal Okur Yazarlık İşaret Dili Sosyal Sorumluluk Stres ve Öfke Yönetimi Sivil Savunma
---------------------------------	--

Bölümde seçmeli dersler alan içi ve alan dışı olmak üzere iki kategoriye ayrılmaktadır. Alan içi dış ticarete uzmanlaşmak isteyen öğrencilere detaylı içerik sunabilirken, alan dışında ise çok geniş bir yelpazede derslerin verildiği görülmektedir. Uygulama kategorisinde ise ikinci sınıfta staj ve bitirme projesi ile öğrencilerin iş hayatına atılmalarına hazırlanmaları desteklenmektedir.

3.5. İstanbul Aydın Üniversitesi Dış Ticaret Bölüm Müfredatı

2018 yılı başarı sıralamasında beşinci sırada yer alan İstanbul Aydın Üniversitesi'nin müfredatı ise Tablo 6'da görülmektedir. Mesleki beceri gerektiren derslerin oldukça geniş bir içerikte sunulduğu ve diğer üniversitelere göre daha detaylı bir zorunlu ders kategorisinin olduğunu söylemek mümkündür.

Ayrıca öğrencilerin yönetsel becerilerini geliştirebilecekleri; müşteri ilişkileri, girişimcilik gibi derslerin diğer üniversitelerde seçmeli dersler kategorisinde yer almasına karşın İstanbul Aydın Üniversitesi'nin müfredatında zorunlu dersler kategorisinde yer aldığı görülmektedir.

Tablo 6: İstanbul Aydın Üniversitesi Dış Ticaret Müfredatı

Mesleki	Yönetsel	Genel
Dış Ticaret İşlemleri I - II Dış Ticaret İşlemleri Muhasebesi Mesleki İngilizce I - II İthalat İhracat Mevzuatı Uluslararası Ticaret Finansı Uluslararası Pazarlama Dış Ticarete Bilgisayar Uygulamaları E-Ticaret Kaçakçılığın Önlenmesi Ve İzlenmesi Gümrük Rejimleri	Müşteri İlişkileri Yönetimi Toplam Kalite Yönetimi Girişimcilik	Atatürk İlkeleri Ve İnkılap Tarihi I - II Bilişim Teknolojisi I - II Genel Ekonomi Genel Hukuk İngilizce I - II Matematik Türk Dili I - II Genel İşletme Genel Muhasebe Ticaret Hukuku Avrupa Birliği Finansa Giriş Uluslararası Lojistik
Etik	Seçmeli	Uygulama
Sosyal Sorumluluk Ve Etik	Total Quality Management	Yerinde Uygulama I - II

Mesleki etik bilgilerinin aktarıldığı sosyal sorumluluk ve etik dersi de müfredatta yer almaktadır. Seçmeli dersler kategorisinin geniş tutulmadığı söylenebilir. Ayrıca ikinci sınıfta öğrencilerin güz ve bahar dönemlerinde yerinde uygulama dersi kapsamında staj yapmaları, mezun aşamasındaki öğrencilerin öğrenim hayatında edindikleri mesleki teorik bilgileri pratiğe aktarmalarında yardımcı olduğunu söylemek mümkündür.

4. SONUÇ

Dış ticaret alanında nitelikli personel temini noktasında önemli bir konumda bulunan meslek yüksekokulları, sektörün ihtiyaçlarının karşılanmasında stratejik bir pozisyonda bulunmaktadır. Ülkemizde dış ticaret alanında sağlanan devlet teşvikleri ile uluslararası düzeyde şirketlerin rekabet edebilirliğinin artması, yetişmiş insan gücü ile mümkündür. Bu noktada sektörel açıdan uzman personel kriterlerinin belirlenmesi ve iş dünyasının beklentilerine cevap verilebilmesi amacıyla Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından raporlar yayınlanmaktadır. Temel düzeyde yeterliliklerin kazanılmasında bu raporlarda belirtilen eğitim içeriklerinin mevcut olması gerekmektedir. Çalışmada Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından hazırlanan 'Dış Ticaret Elemanı' raporda çalışanların yeterlilik düzeylerinin ölçülmesindeki temel içerikler esas alınarak meslek yüksekokullarındaki dış ticaret bölümlerinin müfredatları karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. 2018 yılı yerleştirme başarı sırasının kriter olarak belirlenmesi, en başarılı öğrencilerin neden bu üniversiteleri tercih ettikleri sorusuna müfredat içeriği ve üniversite imkanlarındaki zenginliğin etkili olduğunu söylemek mümkündür. Bu bağlamda ilk beşte yer alan üniversitelerin müfredat içeriklerine baktığımızda temel mesleki

yeterlilik derslerinin çok fazla detaylandırmadan spesifik bir ölçekte yer aldığı görülmektedir. Dış ticaret alanı için elzem olan ithalat ve ihracat süreçleri ile kullanılan belgeler öğrencilere aktarılmaktadır. Müfredat içeriğini mesleki, yönetsel, genel, uygulama, etik ve seçmeli kategorisinde incelediğimizde, çoğu üniversitenin seçmeli dersler havuzunu çok geniş bir yelpazede sunarak öğrencilerin alan içi ve dışı olmak üzere kişisel gelişimlerinde katkısı olacağı dersleri sunduğunu söyleyebiliriz.

Öte yandan başarı sırasında ilk sırada yer alan İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde mesleki beceri gerektiren derslerin çok kısa tutulduğu daha çok yönetsel becerilerin öğrencilere kazandırılmaya yönelik müfredat içeriğinin olduğu söylenebilir. Dolayısıyla en başarılı öğrencilerin mesleki bilgilerin verildiği ancak kişisel gelişimlerin de ön planda tutulduğu bu müfredat içeriğinin tercih ederken dikkate aldığını söylemek mümkündür. Seçmeli ders havuzunun 474 ders ile çok geniş tutulması öğrencilerin istediği alanda gelişimlerine katkı sağlamaktadır.

Uygulama aşamasının İzmir Ekonomi ve İstanbul Aydın Üniversitelerinde iki dönemde olması öğrencilerin daha fazla mesleki pratik kazanmalarına fırsat tanımaktadır. Benzer şekilde hem staj hem de bitirme projesi içeren müfredatlar da bulunmaktadır.

Son olarak dış ticaret bölümlerindeki müfredat içeriklerinin genel hatlarıyla Mesleki Yeterlilik Kurumunun belirlediği kriterleri sağladığı ve öğrencilere kişisel bilgi ve becerilerinin zenginleştirilmesinde daha çok fırsat sundukları görülmektedir. Özellikle girişimcilik derslerinin öğrencilere sunulması, dış ticaret alanında ara eleman pozisyonunda çalışmalarından ziyade kendi işlerini kurmalarının da teşvik edildiğini söylemek mümkündür.

KAYNAKÇA

Allahverdi, Metin ve Karaer, Memiş (2018). "Muhasebede E-Dönüşümün Lisans Eğitimindeki Yeri ve E-Dönüşüm Eğitimi İçin Bir Öneri" 36. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, 3-7 Mayıs 2017, Antalya.

İstanbul Bilgi Üniversitesi, (2018). Dış ticaret bölüm müfredatı, https://ects.bilgi.edu.tr/Department/Curriculum?catalog_departmentId=50823, E.T.:26.10.2018

İstanbul Ayvansaray Üniversitesi, (2018). Dış ticaret bölüm müfredatı, <https://www.ayvansaray.edu.tr/tr-TR/dersler/13067>, E.T.:27.10.2018

İstanbul Aydın Üniversitesi, (2018). Dış ticaret bölüm müfredatı, <https://ebs.aydin.edu.tr/index.iau?Page=BolumDersleri&BK=62&DersTuru=0&ln=tr>, E.T.:28.10.2018

İzmir Ekonomi Üniversitesi, (2018). Dış ticaret bölüm müfredatı, <http://dt.ieu.edu.tr/tr/curr>, E.T.:28.10.2018

MYK, (2017). 'Dış Ticaret Elemanı Seviye 4' Ulusal Yeterlilik, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Ankara.

Okan Üniversitesi, (2018). Dış ticaret bölüm müfredatı, https://www.okan.edu.tr/uploads/pages/dis-ticaret-4/MYO_Dis_Ticaret_Egitim_Ogretim_Plani_01062017.pdf, E.T.:26.10.2018

ÖSYM, (2018). 2018-YKS Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin Sayısal Bilgiler, <https://www.osym.gov.tr/TR,15288/2018-yks-yerlestirme-sonuclarina-iliskin-sayisal-bilgiler.html>, E.T.:25.10.2018